

Každému je jasné, že kdyby měl celý svět možnost hlasovat v amerických volbách, neodešel by z nich Barack Obama pouze s několika bodovým odstupem, ale přinejmenším s 80% převahou. Vyjma státu Izrael tak demokratický kandidát požívá obrovské podpory veřejného mínění. Po osmi letech vlády George Bushe, kterou již nyní mnoho komentátorů považuje za tu nejhorší v celé historii Spojených států, tato skutečnost není nijak zarážející.

Je to tedy v tomto momentu, kdy situace není zdaleka růžová, kde je potřeba snažit se najít nejhlubší kořeny oné „obamánie“, která bleskurychle změnila v „hysterobamáni“. Prohlášení vyřčená v předvečer voleb 4. listopadu totiž nemohla nikoho nechat na pochybách, že to nebylo z důvodu mládí, sympatického vzhledu, jistého osobního kouzla, schopnosti Baracka Obamy vytvořit značně lepší volební kampaň než jeho soupeř, nebo podpoře pro voliče důležitých názorů, nýbrž že bylo jeho zvolení doprovázeno téměř celosvětovým chvalozpěvem. Bylo to z důvodu barvy jeho pleti. Evropané i Afričané si do paměti zřejmě vryli pouze jediný aspekt jeho vítězství: černochoch (ve skutečnosti mulat) poprvé vstupující do Bílého domu.

Tato „racializace“ komentářů, mnohem silnější mimo Spojené státy, než v Americe samotné, a která vystrnadila z úvah veškeré skutečně politické rozvahy, je skutečně zarážející. Ještě významnější (nebo snad více vypovídající) je, že „racializace“ byla klíčovým faktorem jak pro rasisty, tak pro antirasisty, ti první cítili znechucení nad tím, nad čím ti druzí jásali: příchod černochocha jako hlavy nejsilnější mocnosti na světě. Jedni stejně jako druzí jsou nicméně ve shodě přisuzovat nesmírnou důležitost Obamově rasové příslušnosti.

Některé z jejich komentářů byly opravdu zarážející. Ve Francii tak Rada zastupující sdružení černochochů (*le Conseil représentatif des associations noires - CRAN*) vyzvala na jednom ze svých zasedání k „oslavě Obamova vítězství a k vyslání žádosti k Nikolasi Sarkozymu, aby pamatoval na obranu práv francouzských černochochů,“ Francouzi afrického původu zatím provolávali: „konečně máme svého presidenta!“, či „Spojené státy nám jdou příkladem.“ (Evidentně tak nemají ani potuchy o tom, že to byl Gaston Monnerville, pocházející z Antil, kdo byl předsedou senátu mezi lety 1959 a 1968, tedy postu, který ho činil druhým nejmocnějším mužem v zemi). V Africe se objevilo ještě větší množství hlasů, které předpovídaly, že „Obama zachrání africký kontinent,“ nebo že se nový prezident zasadí o zvýšení životní úrovně v Keni, z prostého důvodu, že to byla rodná země jeho otce!

Obama ostatně obdržel hlasy 43% bělochů (oproti 55% pro McCaina), číslo, které zřejmě zanedbatelné není. Je potřeba poznamenat, že od dob Lyndona Johnsona, tedy od roku 1964, žádný demokrat většinu „bílých hlasů“ neobdržel. Nejenže Obama nezískal méně „bílých hlasů“ nežli tři předchozí demokratičtí kandidáti do Bílého domu, ale obdržel jich více. Z tohoto pohledu je vítězství, kterého dosáhl ve Virginii (stát, který byl hlavním městem jižanů v Americké občanské válce) nebo například v Ohiu, symbolické. Peter Wallsten tak v Los Angeles Times oprávněně poznamenal: „bílí Američané hráli klíčovou roli ve zvolení Baracka Obamy černým presidentem do Bílého domu“. Obama ve skutečnosti dokázal uspět napříč všemi sociálními vrstvami v zemi, a jestliže byl zvolen, bylo to především proto, že měl schopnost sjednocovat i mimo svou barvu pleti.

Konečně se nesmí ani zapomínat, že **Barack Obama nebyl zvolen prezidentem Afriky, generálním tajemníkem Organizace spojených národů nebo spasitelem lidstva, ale prezidentem Spojených států amerických, s jediným a specifickým účelem ochraňovat americké zájmy.** S ohledem na historické a geopolitické faktory není nijak jednoznačné, že by fakt, že je černoš, navrátilo Ameriku na cestu, která by se sbíhala se zájmy Evropy. Zdá se, že ruský prezident Dmitrij Medvěděv je v tomto okamžiku tím jediným, kdo to pochopil.

Barack Obama zdědil úřad v katastrofickém stavu věci, který přispěl k jeho zvolení (skutečným poraženým voleb není McCain, ale George W. Bush), ale který nyní tvoří i hlavní překážku, které se bude muset postavit. Bude ohodnocen dle těchto činů, ne dle rasové příslušnosti. Aby toho dosáhl, nebude mít na výběr mezi „politikou bílou“ a „politikou černou,“ jelikož tyto kategorie o ničem nevyovídají. V první řadě bude muset vykonat dobré politické kroky. Jestli toho bude schopen dosáhnout, to už je jiná otázka.

Paříž, 8. listopadu 2008.

Překlad: Stanislav Máselník.